

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/266/2020
Identifikačné číslo spisu:	1112239437
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1112239437.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I.. C. J., G., advokáta, so sídlom v J., L.C. C. J. XX, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, IČO: 36 851 574, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 16C/225/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2020 sp.zn. 14Co/241/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej proti žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

I. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. júna 2017 č.k. 16C/225/2012-240 zamietol žalobu žalobcu o náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená pri výkone verejnej moci Okresným súdom Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1Er/71/2007 a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi.

1.1. Súd prvej inštancie túto vec právne posúdil podľa § 1, § 3 ods. 1 a 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, 3, § 9, § 15 a § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a to v znení účinnom ku dňu podania žaloby (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z.z.“), ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody za obdobie po nadobudnutí účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z. Dospel k záveru, že žaloba žalobcu na náhradu škody titulom náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy nie je dôvodná, žalobca nepreukázal kumulatívne splnenie zákonných podmienok pre uplatnenie nároku na náhradu škody. Žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia ohľadne vzniku škody, majetkovej a nemajetkovej ujmy a jej výšky a priamej príčinnej súvislosti medzi vznikom uplatnenej škody a preukázaným nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím súdu konajúceho v žalobcovej exekučnej veci.

1.2. Z vykonaného dokazovania s poukazom na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, a to na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 225/2010-75 z 9. septembra 2010 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 11/2011-52 zo dňa 27. septembra 2011 ako aj na

vyjadrenia konajúceho Okresného súdu Bratislava I k sťažnostiam žalobcu na porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je zrejmé, že žalobca preukázal nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1Er/71/2007 v intenciách ustanovenia § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Majetkovú škodu pozostávajúcu z ujmy v podobe straty príjmu z výkonu činnosti advokáta vo výške 277.500 eur, z ujmy v podobe straty úrokov z omeškania z exekvovanej pohľadávky v sume 195.961,13 eur, z ujmy v podobe nemožnosti nakladať so sumou 106.220,54 eur viazanou na účte súdneho exekútora, z majetkovej ujmy vo výške 4.241,78 eur spočívajúcej v tom, že uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.09.2012 č.k. 18CoE/18/2012-1195 bolo zrušené uznesenie Okresného súdu Bratislava I č.k. 1Er/71/2007-1131 zo dňa 05.06.2012 v časti výroku o schválení rozvrhu výťažku a preto časť pohľadávky žalobcu v sume 70.696,33 eur bude z predmetného rozvrhu výťažku žalobcovi uhradená súdnym exekútorom najskôr v roku 2013, v ktorom však bude táto suma podliehať 25% dani z príjmu, namiesto vtedy 19% dani z príjmu a z majetkovej ujmy vo výške 39.763,72 eur spočívajúcej v tom, že žalobca odviezol z exekvovanej pohľadávky daň z pridanej hodnoty v sume 1.081.860 Sk (35.911,17 eur) a uhradil sankcie za odloženie povinnosti uhradiť splatnú DPH v sume 3.852,55 eur, žalobca nezdôvodnil dostatočne, lebo z jednotlivých žalobcom uvádzaných čiastkových súm nemožno ustáliť, že žalobcom uplatnená celková suma majetkovej ujmy (550.000 eur) je skutočnou škodou, na ktorej priznanie má žalobca nárok voči žalovanej v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobca nepreukázal vznik škody spočívajúcej v strate príjmu z výkonu činnosti advokácie žalobcom vo výške 277.500 eur. Ušlý zisk ako druh majetkovej ujmy (škody) spočíva v nedosiahnutí toho, čoho by poškodený pri neexistencii škodnej udalosti za normálnych okolností, pri pravidelnom behu vecí dosiahol (R 55/1971). Žalobca nepreukázal, že práve v dôsledku času, ktorý venoval ochrane svojich práv v exekučnom konaní a v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom exekučného súdu alebo s jeho nezákonným rozhodnutím mu vznikla majetková ujma v podobe straty jeho príjmu z advokátskej činnosti. V súvislosti s nárokom žalobcu na náhradu majetkovej škody vo výške 195.961,13 eur (v podobe úroku z omeškania s plnením exekvovanej pohľadávky odo dňa vzniku omeškania povinnej do podania žaloby), súd prvej inštancie skonštatoval, že nárok žalobcu na náhradu úrokov z omeškania s plnením exekvovanej pohľadávky z dôvodu tzv. omeškania exekučného súdu s právoplatným skončením exekúcie, je neopodstatnený. V danom prípade nebola žalobcom preukázaná priama príčinná súvislosť medzi neúročením exekvovanej pohľadávky a dĺžkou exekučného konania. Neúročenie exekvovanej pohľadávky nie je možné dávať do súvisu s dĺžkou exekučného konania, ale so skutočnosťou či bola pohľadávka v exekučnom konaní uplatnená spolu s úrokom z omeškania. V prípade ak bola uplatnená pohľadávka spolu s úrokom z omeškania nie je dôvod tvrdiť, že v dôsledku postupu súdu nedochádza k jej úročeniu. V prípade ak pohľadávka bola uplatnená bez úrokov z omeškania, nie je dôvod uplatňovať si takýto nárok v konaní o náhradu škody a prenášať na žalovanú zodpovednosť za ujmu, ktorá mohla vzniknúť výlučne s postupom žalobcu ako oprávneného v exekučnom konaní. Z návrhu na vykonanie exekúcie je zrejmé, že oprávnený si uplatnil istinu vo výške 6.775.860 Sk bez úroku z omeškania. Žalobcom uplatnený nárok na náhradu úrokov z omeškania s plnením exekvovanej pohľadávky z dôvodu tzv. omeškania exekučného súdu s právoplatným skončením exekúcie nie je dôvodný a nezodpovedá ustálenej definícii pojmu škoda, keď judikatúra ustálila, že vplyvom inflácie na hodnotu pohľadávky skutočná škoda nevzniká (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/862/2008). Súd považoval predmetný čiastkový nárok žalobcu za nedôvodný. Žalobca nepreukázal vznik škody, ktorej náhrady sa domáhal. Tvrdenie žalobcu, že na jeho strane došlo k strate majetkového prínosu, ktorý by predstavoval výnos z exekvovanej pohľadávky, ktorý by žalobca dosiahol nebyť nesprávneho úradného postupu súdu, podľa názoru súdu prvej inštancie neobstoí. Žalobca si tak uplatnil nárok na náhradu hypotetickej škody, teda škody, ktorá žalobcovi nevznikla. K žalobcom uplatnenej majetkovej ujme spočívajúcej v tom, že od 5. februára 2008 je na účte súdneho exekútora viazaná suma 106.220,54 eur, ktorá bola v uvedený deň zložená na účet exekútora spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, z ktorých mala byť uhradená časť exekvovanej pohľadávky, k čomu nedošlo a uvedená suma viazaná na účte súdneho exekútora nie je nijako úročená a vystavená inflačnému znehodnocovaniu a v príčinnej súvislosti so zbytočnými prieťahmi v exekučnom konaní vzniká žalobcovi škoda, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca samotnú škodu, ktorá mala vzniknúť v dôsledku prieťahov v exekučnom konaní v dôsledku nožnej inflácie a neúročenia peňažných prostriedkov na účte exekútora, nijako nevyčíslil a žiadnym spôsobom jej vznik v dôsledku

nesprávneho úradného postupu súdu v exekučnom konaní nepreukázal. K žalobcom uplatnenej majetkovej ujme spočívajúcej v tom, že uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.09.2012 č.k. 18CoE/18/2012-1195 bolo zrušené uznesenie Okresného súdu Bratislava I č.k. 1Er/71/2007-1131 zo dňa 05.06.2012, v časti výroku o schválení rozvrhu výťažku a preto časť pohľadávky žalobcu v sume 70.696,33 eur bude z predmetného rozvrhu výťažku žalobcovi uhradená súdnym exekútorom najskôr v roku 2013, v ktorom bude táto suma podliehať 25% dani z príjmu, namiesto vtedy 19% dani z príjmu a preto bude žalobcovi v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodovaním a nesprávnym úradným postupom okresného súdu spôsobená ďalšia majetková ujma v sume 4.241,78 eur súd prvej inštancie uvádza, že v danom prípade nemožno konštatovať nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie exekučného súdu. V zmysle ustálenej judikatúry nesprávny úradný postup s rozhodovacou činnosťou priamo nesúvisí, je postupom, ktorý sa neprejaví v obsahu konkrétneho rozhodnutia. Žalobca odvodzuje tento svoj čiastkový nárok od rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I č.k. 1Er/71/2007-1131 zo dňa 05.06.2012, ktoré bolo napadnuté riadnym opravným prostriedkom a odvolacím súdom v časti zrušené. Predmetné uznesenie teda nenadobudlo právoplatnosť a v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. V danom prípade nejde o rozhodnutie podľa § 6 ods. 3 Zákona č. 514/2003 Z.z. K žalobcom uplatnenej majetkovej ujme spočívajúcej v tom, že žalobca bol nútený z vlastných finančných prostriedkov príslušnému daňovému úradu odvieť z exekvovanej pohľadávky daň z pridanej hodnoty v sume 1.081.860 Sk (35.911,17 eur) a následne tiež uhradiť sankcie za odloženie povinnosti uhradiť splatnú DPH v celkovej sume 3.852,55 eur, čo spolu predstavuje sumu 39.763,72 eur, sa súd prvej inštancie stotožnil s obranou žalovanej, kedy nemožno žalovanej priznať zodpovednosť za povinnosť žalobcu uhradiť daň z pridanej hodnoty a za sankciu uloženú v súvislosti s odložením jej úhrady, nakoľko nie je preukázaná priama súvislosť s exekučným konaním a ani príčinná súvislosť vzniku takto uplatnenej škody s konštatovaným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu. Predmetná daňová povinnosť žalobcu vyplýva zo vzťahu medzi žalobcom a povinnou a to z mandátnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a povinnou, na základe ktorej poskytol žalobca povinnej právne služby, za ktoré si účtoval sumu 5.694.000 Sk plus DPH a skutočnosť, že následne došlo k nútenému výkonu rozhodnutia na vznik daňovej povinnosti vplyv nemá. V súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu majetkovej ujmy žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal existenciu ním uplatnenej škody a ani príčinnú súvislosť vzniku tejto škody s uvádzaným a v spore aj preukázaným nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím. Žalobca si ďalej uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 700.000 eur s odôvodnením, že na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov v predmetnom exekučnom konaní bol nútený vyvinúť mimoriadne úsilie, čo ho stálo značné množstvo pracovného a súkromného času, veľa psychických síl v podobe pocitov frustrácie z bezprávia a nespravodlivosti a nezákonný postup a nezákonné rozhodovanie Okresného súdu Bratislava I v jeho exekučnej veci má mimoriadne negatívne následky v jeho súkromnom a pracovnom živote a závažným spôsobom bol poškodený vo svojom profesijnom a spoločenskom uplatnení v dôsledku čoho bol vystavený neprimeranej psychickej a časovej záťaži s následkom v ďalšom spoločenskom a profesijnom uplatnení ako advokáta. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch v zmysle ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. predpokladá, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Súd v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. môže priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch len za predpokladu takej intenzity týchto následkov, že konštatovanie porušenia právania postačuje pre odstránenie následkov, ktoré u žalobcu nastali, pretože došlo k značnému zníženiu jeho dôstojnosti a spoločenskej vážnosti. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď v priebehu konania nepreukázal, že v dôsledku preukázaného a potvrdeného nesprávneho úradného postupu a nezákonného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 1Er/71/2007 mu bola spôsobená nemajetková ujma. Bolo povinnosťou žalobcu, ktorý mal v konaní dôkazné bremeno, preukázať vznik nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy t.j. preukázať, že vytykaným nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím bol závažným spôsobom ovplyvnený jeho súkromný život alebo spoločenské uplatnenie a preukázať závažnosť vzniknutej ujmy a závažnosť okolností, za ktorých došlo k porušeniu jeho práv. Žalobca však uplatnenú nemajetkovú ujmu neodôvodnil tak, že by uviedol také skutočnosti, ktoré by bez pochyby preukázali, že by ním vytykaným

nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I v exekučnom konaní došlo ku konkrétnym negatívnym následkom, v dôsledku ktorých by bola spôsobená nemajetková ujma na strane žalobcu. Argument, ktorým žalobca preukazoval existenciu nemajetkovej ujmy v jeho doterajšom pracovnom živote, teda mimoriadne poškodenie žalobcu z profesijného hľadiska v očiach existujúcich aj potenciálnych klientov, v dôsledku žalobcom uvádzanej neschopnosti žalobcu ako advokáta vymôcť včas svoju pohľadávku, nútené ukončenie pracovného pomeru so svojimi advokátskymi koncipientmi, presťahovanie sídla advokátskej kancelárie z centra Bratislavy na jej okrajovú časť a výrazné utlmenie advokátskej činnosti, ktoré sa podľa žalobcu navonok javia ako neúspech pri výkone advokátskej činnosti. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca poškodenie svojej osoby z profesijného hľadiska vo sfére jeho existujúcich aj potenciálnych klientov nepreukázal, keď v konaní neuviedol žiaden dôkaz. Žalobca neuniesol dôkazné bremenom pri zdôvodňovaní svojho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Na žalovaného nemožno prenášať zodpovednosť za využívanie zákonom daných procesných prostriedkov zo strany subjektov exekučného konania a taktiež nemožno opomenúť povinnosť súdu reagovať na každé spôsobilé podanie subjektov v právnej veci, odhliadnuc od skutočnosti, že žalobca opodstatnenosť a účelnosť všetkých podľa žalobcu nevyhnutných úkonov pre ochranu jeho práv v exekučnom konaní, nepreukázal. Žalobcom deklarované enormné množstvo úkonov v exekučnom konaní nedokazuje priamu príčinnú súvislosť medzi preukázaným nesprávnym úradným postupom súdu v podobe jeho prietáhov v exekučnom konaní a jeho nezákonným rozhodnutím a vznikom ujmy žalobcovi. K zdôvodneniu žalobcovho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tým, že v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdu mu vznikla značná nemajetková ujma v podobe mimoriadneho a dlhodobého stresu, spôsobeného tým, že počas obdobia odloženia povinnosti úhrady DPH z exekvovanej pohľadávky daňový úrad zriadil na byt žalobcu daňové záložné právo, čím bol počas obdobia takmer jedného roka vystavený reálnej hrozbe straty svojho bytu, tak bez preukázania priamej príčinnej súvislosti medzi vzniknutým stavom u žalobcu v podobe stresu zo straty bytu a nesprávnym úradným postupom súdu, s poukazom na to, že zriadenie daňového záložného práva v dôsledku vzniku nedoplatku vyplývajúceho z dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie I. štvrťroka 2007, ktoré je teda priamou príčinou zriadenia daňového záložného práva, je takéto žalobcove zdôvodnenie pre priznanie nároku žalobcu na nemajetkovú ujmu, nepostačujúce a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu a vznikom ujmy na strane žalobcu nepreukazujúce. Súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy žalovanou zo žalobcom uvádzaného dôvodu, že extrémna dĺžka trvania predmetného exekučného konania má voči žalobcovi mimoriadne negatívny dopad aj tým, že umožňuje povinnej vytvárať priestor pre šírenie množstva nepravdivých a pravdu skresľujúcich údajov týkajúcich sa dobrého mena žalobcu, jeho osobnej a profesijnej cti advokáta, stotožnil s obranou žalovanej, kedy žalovaná nie je vo vzťahu k takto uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobcom pasívne legitimovaná, nakoľko žalovaný za zásahy do osobnostnej sféry žalobcu zo strany povinného nemôže niesť zodpovednosť. K presvedčeniu žalobcu, že opakované a závažné porušenia zákona zo strany viacerých sudcov prejednávajúcich predmetnú exekučnú vec nemohli byť iba výsledkom ich nebanlivého konania či prejavom nedostatočnej odbornej spôsobilosti, ale išlo o nekonanie úmyselné, že z nezákonného arbitrárneho postupu a rozhodovania Okresného súdu Bratislava I v predmetnej exekučnej veci, je zrejmé, že zbytočné prietahy v exekučnom konaní a odmietanie poskytnutia súdnej ochrany žalobcovi sú zo strany súdu spôsobované úmyselne, súd prvej inštancie uviedol, že vykonaným dokazovaním nebolo tvrdenie žalobcu o úmysle zo strany súdu a jeho sudcov, či zamestnancov nekonať vo veci, preukázané. Podľa súdu prvej inštancie žalobca žiadne skutočnosti, ktoré by zdôvodňovali závažnú zmenu pomerov na jeho strane, v súkromnom, pracovnom živote alebo v spoločenskom uplatnení, nepreukázal. V prejednávanej veci žalobca neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie vzniku majetkovej a nemajetkovej ujmy. Nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie vydané v exekučnom konaní neboli v priamej príčinnej súvislosti so žalobcom uplatnenou náhradou škody. Zo samotného nesprávneho úradného postupu nie je možné odvodzovať vecnú súvislosť so vznikom škodlivého následku.

2. Krajský súd v Bratislave, na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 31. marca 2020 sp.zn. 14Co/241/2017, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP). Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov

odvolania (§ 378 ods. 1, § 379, § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je podané dôvodne. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatneného nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu štátu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite a v dostatočnom rozsahu odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP). S prihliadnutím na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistiac v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady, týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), odvolací súd sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP) s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým zamietol žalobu na náhradu škody spôsobenej orgánom štátu, v ktorom dostatočne zodpovedal v konaní nastolené otázky, majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam, pričom sa v rozhodnutí vysporiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods. 2, 3 CSP). Rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd preskúmal v rozsahu odvolacích dôvodov žalobcu obsiahnutých v podanom odvolaní a v záujme riadneho vysporiadania sa s odvolacími námietkami žalobcu uviedol. K žalobcom uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) odvolací súd konštatuje, že uvedený odvolací dôvod nie je naplnený. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané. K námietke odvolateľa, že rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) uviedol, že v posudzovanom prípade súd prvej inštancie vyvodil správne právne závery a na vec aplikoval správny právny predpis, ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku, § 1, § 3 ods. 1 a 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, 3, § 9, § 15 a § 17 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení v rozhodnom období, namietaná vada konania nebola odvolacím súdom zistená. Vzhľadom k zistenému skutkovému stavu mal súd preukázané, že k nesprávne úradnému postupu v rámci exekučného konania spočívajúcemu v nečinnosti Okresného súdu Bratislava I pri výkone verejnej moci a v zbytočných prietahoch, došlo. Žalobca sa v konaní domáhal i nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola podľa jeho tvrdení spôsobená v dôsledku ním uvedeného nezákonného postupu a nezákonného rozhodovania okresného súdu. Súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu, že v konaní žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z., všetky tri podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu. V danom prípade v súvislosti s uplatneným nárokom na priznanie nemajetkovej ujmy bolo preukázané, že postupom orgánu verejnej moci nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu a okresný súd správne rozhodol, že žalobu v tejto časti zamietol. Žalobca vo vzťahu k uplatnenému nároku na priznanie nemajetkovej ujmy neunesol bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno. Nepostačuje iba pravdepodobný záver o splnení niektorej z podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu. K námietke odvolateľa, že nesúhlasil so záverom súdu, že vôbec neunesol dôkazné bremeno pri uplatnených nárokoch na náhradu majetkovej či nemajetkovej ujmy a zároveň tvrdil, že tak majetková ako aj nemajetková ujma v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím prvoinštančného súdu evidentne a objektívne vznikla, čo v konaní dostatočne preukázal, v tejto súvislosti odvolací súd vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu k okolnosti, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP) konštatuje, že namietané pochybenia v postupe súdu prvej inštancie pri prejednaní veci nezistil. Pokiaľ súd prvej inštancie v priebehu konania ako nadbytočné zamietol návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania, jeho postup bol v súlade s ust. § 185 ods. 1 CSP. V zmysle citovaného ustanovenia súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania, keď rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, je vždy vecou súdu. V tej súvislosti okresný súd správne a jasne vysvetlil, prečo upustil od vykonania žalobcom navrhnutého dokazovania (výsluchom svedka, členov disciplinárnej komisie a prehratím rozhlasovej relácie), keď toto považoval za nadbytočné a s vecou nesúvisiace.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP pre porušenie práva na spravodlivý proces a v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP pre nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3.1. Súdom nižšej inštancie vytýkal, že ich rozhodnutie je svojvoľné a arbitrárne, obsahujúce zásadné, hrubé a podstatné vady. Dovolateľ v tejto súvislosti namietal nesprávny právny záver súdov, že zrušenie prvoinštančného rozhodnutia pre rozpor so zákonom odvolacím súdom nie je nesprávnym úradným postupom, pretože úradný postup priamo s rozhodovacou činnosťou nesúvisí. Podľa dovolateľa k nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť aj v rámci rozhodovacej činnosti (III. ÚS 328/09, III. ÚS 391/09, 3Cdo 71/2009). Za nesprávny právny názor dovolateľ považoval ten, v ktorom súd vychádzal z toho, že finančné zadostučinenie priznané ústavným súdom vylučuje priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. (viď IV. ÚS 74/ 2011, III. ÚS 583/2012). Za správny označil dovolateľ taký právny názor, ktorý za nesprávny úradný postup označuje uznesenie exekučného súdu o schválení rozvrhu výťažku, ktoré odvolací súd pre procesné pochybenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie; teda, že k nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť jednak v rámci rozhodovacej činnosti orgánu štátu, ako aj v rámci činnosti, ktorá k rozhodnutiu smeruje. Podľa názoru dovolateľa uvádzané závažné porušenia, ktorých sa dopustil súd v exekučnom konaní neboli v tomto konaní vyhodnotené ako nezákonný úradný postup, ani ako nezákonné rozhodnutie. Odvolací súd v tomto kontexte nereagoval na explicitné námietky žalobcu. Na rozdiel od konajúcich súdov považoval pre náležité zistenie skutkového stavu (o príčinách nečinnosti exekučného súdu) vykonanie ním navrhnutých dôkazov, ktoré súdy odmietli vykonať. Dovolateľ sa taktiež domáhal, aby otázka, či inflácia (ne)má vplyv na vznik skutočnej škody, doposiaľ neriešená odvolacím súdom, bola vyriešená na základe tohto dovolania tak, že v dôsledku omeškania exekučného súdu s právoplatným skončením exekúcie vzniká škoda znehodnotením exekvovanej pohľadávky v podobe kompenzačných úrokov (napr. ESLP vec Estima Jorge proti Portugalsku, ESD vec Mulder C 104/89 a C 37/90). V ďalšom sa dovolateľ s odkazom na právnu úpravu a judikatúru ústavného súdu zaoberal určením primeranej výšky nemajetkovej ujmy s ohľadom na subjektívne okolnosti na jeho strane.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu poukázala uviedla, že ak sa nesprávny úradný postup odzrkadlí v rozhodnutí, v takom prípade sa možno domáhať nároku na náhradu z titulu nezákonného rozhodnutia (I. ÚS 327/2018). Súd rozhodli v súlade s touto ustálenou judikatúrou. Súdom prvej inštancie postupoval efektívne, hospodárne a v súlade s § 185 ods. 1 CSP, keď nepristúpil k vykonaniu všetkých dôkazov za situácie, keď doposiaľ vykonané dokazovanie nepreukázalo dôvodnosť ani účelnosť vypočutia ďalších svedkov. Vplyv inflácie nemožno považovať za skutočnú škodu, pretože majetková hodnota viazaná na účte súdneho exekútora je stále rovnaká a majetok žalobcu sa žiadnym spôsobom nezmenšil. Žalobca tento svoj nárok nepreukázal a ani nevyčísľil. Žalobca v spore nepreukázal svoje tvrdenia o vzniku škody a nemajetkovej ujmy a ich príčinnú súvislosť s nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím, čím neuniesol dôkazné bremeno v súlade s čl. 8 CSP. Zamietnutie žaloby súdmi spočívalo na skutkových a nie právnych dôvodoch. Dovolateľ v dovolaní uvádza totožné argumenty, aké boli obsahom odvolania a ktoré boli vyriešené odvolacím súdom a predtým i súdom prvej inštancie; dovolanie neplní funkciu „ďalšieho odvolania“. Žalovaná z uvedených dôvodov považuje dovolanie za neprípustné a preto ho navrhla odmietnuť alternatívne zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných

prostriedkov, a to za predpokladu, že tato nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

7.1. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážaný) prístup.

7.2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

7.3. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade znátočnosti) v zmysle § 420 písm. f/ CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

7.4. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná neutralita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

7.5. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Prípustnosť dovolania bola vymedzená aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP podľa ktorého, je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11. Dovolateľ v podanom dovolaní a jeho upresnení dôsledne nerozlišuje argumentáciu použitú pre dovolací dôvod v zmysle § 420 CSP od dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 CSP.

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces došlo v dôsledku nevykonania navrhovaného dokazovania, nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a v tejto súvislosti i k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, tu sa žiada pripomenúť, že podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

13.1. Dovolací súd v uznesení z 28. októbra 2020, sp. zn. 7Cdo/205/2019, vychádzajúc z vyššie uvedenej judikatúry Ústavného súdu SR, ako aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo

16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/100/2018 poukázal na to, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím argumentom je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (5Cdo/151/2019).

13.2. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že sudy nižšej inštancie by svojím postupom založili procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Už súd prvej inštancie sa dostatočne jasne a presvedčivo vysporiadal s námietkou žalobcu o nevykonaní ním navrhnutého dokazovania a odôvodnil svoj záver o jeho nadbytočnosti (porovnaj bod 9. až 9.3. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) a rovnako tak urobil aj odvolací súd (porovnaj bod 58. až 60. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Dovolací súd pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f/ CSP správnosť právneho posúdenia veci neposudzuje. Na tomto mieste sa žiada pripomenúť, že neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení, nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom a ani nesprávne právne posúdenie veci nebola (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000, R 24/2017) a ani v súčasnosti nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Uvedené vyplýva predovšetkým z tej skutočnosti, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané sudy prvej a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Pokiaľ dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP namietal aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom i súdom prvej inštancie (napr. ohľadom nesprávneho úradného postupu a nezákonného rozhodnutia, o škode spôsobenej v dôsledku znehodnotenia pohľadávky pod vplyvom inflácie a podobne), k tomu dovolací súd uvádza, že právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 420 CSP, ale ani v § 432 ods. 2 CSP.

15. Ak dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP namietal nedostatočné a arbitrárne odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie, dovolací súd opakovane vyjadruje záver, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať

na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06). K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky, keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy. (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

15.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10).

15.2. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súd vychádzal, akými úvahami sa riadil a aké závery zaujal k právnomu posúdeniu sporu. Prijaté rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobe nebolo možné vyhovieť z dôvodu nesplnenia všetkých podmienok zodpovednosti štátu za škodu (1/ nesprávny úradný postup/ nezákonné rozhodnutie, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom/nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou). Za nesprávny úradný postup odvolací súd v zhode s ústavným súdom (IV. ÚS 225/2010) i súdom prvej inštancie (bod 21.2 odôvodnenia) považoval mimo iného aj nečinnosť orgánu verejnej moci (exekučného súdu) pri výkone verejnej moci, či jeho zbytočné prietahy v konaní. Zdôraznil, že pre vznik zodpovednosti štátu musia byť preukázané všetky tri vyššie uvedené podmienky súčasne. Pri žalobcom požadovanej nemajetkovej ujme nebol preukázaný zásah do jeho osobnostných práv a pri majetkovej ujme (zo straty príjmu z výkonu činnosti advokáta, z ušlého zisku, z nemožnosti realizovať vlastnícke právo k exekvovanej pohľadávke, ujmy na dani z príjmu) nebola preukázaná škoda (jej vznik a výška) alebo aj príčinná súvislosť, preto žaloba ako celok bola zamietnutá. Nepreukázanie všetkých podmienok vzniku nároku žalobcu na náhradu škody voči štátu odvolací súd v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie náležite vysvetlil. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní tvrdí splnenie len jednej (niektorej) z uvedených troch podmienok (napr. že pri nároku na úrok z omeškania s plnením exekvovanej pohľadávky išlo podľa jeho právneho názoru o nesprávny úradný postup) a súdy v súvislosti s omeškaním exekučného súdu s právoplatným skončením exekúcie konštatovali aj nepreukázanie priamej príčinnej súvislosti medzi neúročením exekvovanej pohľadávky a dĺžkou exekučného konania, potom bez toho, aby sa zároveň preukázalo, že došlo k naplneniu i ostatných (dvoch podmienok zodpovednosti), v danom prípade tiež existencie príčinnej súvislosti, ide o dovoláciu námietku, ktorá aj v prípade jej opodstatnenosti nedosahuje intenzitu, pre ktorú by bolo nevyhnutné zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, keď toto rozhodnutie stojí z ďalších dôvodov, ktoré spochybnené neboli; v takom prípade konanie ako celok netrpí deficitom spravodlivého súdneho procesu. Z týchto dôvodov dovolací súd nezdieľá názor žalobcu, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený a arbitrárny.

16. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ CSP. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím

súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), resp. dôvodiť, že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

16.1. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

16.2. V dovolaní žalobca označil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ CSP, avšak v obsahu dovolania nerozlišujúceho od seba dovolacie dôvody v zmysle § 420 a § 421 CSP, nie je preto celkom zrejmé, ktorá konkrétna dovolacia argumentácia sa k tomuto dovolaciemu dôvodu viaže (§ 421 CSP). Dovolateľ dovolacie dôvody navzájom zmiešava v dovolaní, prehľadne ich neodlišuje ani nevymedzuje. Vychádzajúc z obsahu dovolania dovolací súd konštatuje, že v ňom nenachádza rozlišujúcu argumentáciu ani vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a im zodpovedajúce označenie prípadných právnych otázok. Tu treba tiež poznamenať, že súčasná existencia predpokladov prípustnosti dovolania vyvodzovaná z identickej právnej otázky z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje. Odvolací súd sa totiž vo vzťahu k tej istej právnej otázke nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia identickej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

16.3. Zdá sa, že jadrom dovolateľovho nesúhlasu s právnym posúdením sporu súdmi, je otázka škody v podobe kompenzačných úrokov, ktoré nahrádzajú straty spôsobené znehodnotením meny v dôsledku inflácie za dobu, kedy nebolo možné oprávnenému subjektu s menou nakladať. Tu dovolateľ argumentuje judikatúrou EŠLP a ESD. Z odvolania žalobcu z 25. septembra 2017 voči rozsudku súdu prvého stupňa možno zistiť, že toto (viď č.l. 317 súdneho spisu) len označuje uplatnené odvolacie dôvody, bez ich podrobnejšieho vymedzenia s blanketovým odkazom, že v krátkom čase bude odvolanie doplnené o ďalšiu a podrobnejšiu skutkovú a právnu argumentáciu. Obsah spisu však neprezrádza, že k doplneniu odvolania do rozhodnutia odvolacieho súdu, došlo. Z rozhodnutia odvolacieho súdu i obsahu takto okliešteného odvolania nevyplýva, aby žalobca rovnakú argumentáciu, akú uplatnil v dovolaní uplatnil i v odvolaní a tak odvolaciemu súdu umožnil zaujať k tejto právnej argumentácii žalobcu vlastné stanovisko. Vychádzajúc z princípu subsidiarity, dovolací súd nemá možnosť riešiť také právne otázky, ktoré sa nestali predmetom odvolacieho prieskumu a ktoré dovolateľ uplatnil prvýkrát až v dovolaní. Všeobecne princíp subsidiarity (uplatňovaný aj v ústavnom súdnictve) vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne. Dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd. Avšak nemôže tomu byť v prípade, ak samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietať konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania, v takom prípade strana sporu mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, ale keď tak neurobila, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná právna otázka sa nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k existujúcej judikatúre najvyššieho súdu. Právna otázka ohľadom výšky nemajetkovej ujmy vzhľadom na subjektívne okolnosti žalobcu nie je doplnením pôvodných dôvodov dovolania, ale ide o ďalší (nový) dôvod, ktorým dovolateľ

vymedzuje pôvodne podané dovolanie v zmysle § 421 CSP, na ktoré dovolací súd už nemôže prihliadať, lebo bol uplatnený (až 17. augusta 2020) po uplynutí dvojmesačnej lehoty žalobcovi na podanie dovolania, ktorá začala plynúť 1. júna 2020 a uplynula 3. augusta 2020. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

17. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

18. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobcu (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

19. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.